

Sínia de cal Quico 1

Sant Salvador de Guardiola

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Cal Quico (Salelles)
Emplaçament Carretera vella d'Igualada (C-37 z) al km. 90,3 camí en direcció est uns 500 m.
Alçada: 273

Coordenades:

Latitud: 41.70449
Longitud: 1.79115
UTM Est (X): 399423
UTM Nord (Y): 4617673

Classificació

Número de fitxa 08098-322
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Element arquitectònic
Estil / època: Contemporani
Segle XX
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: Mecanisme i construcció parcialment esfondrats.
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: 08097A002000180000ER
Fitxes associades:
[Cal Quico](#)
[Sínia del Tatjé](#)
Autoria de la fitxa Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa: dc., 27/01/2016 - 01:00

Descripció

Sínia de tracció animal, del tipus conegut com a sínia de taps, la qual es troba en ruïnes i només conserva part de l'estructura subterrània i del mecanisme exterior. Aquesta sínia proporcionava aigua per a regar els horts, mentre que n'hi havia una altra de propera que subministrava aigua per al consum de cal Quico. La sínia es troba emplaçada uns 50 metres al sud de la casa, a l'altra banda del camí i vora el torrent anomenat el Clot del Reguer. Des d'antic aquest i altres torrents de la zona han estat canalitzats i desviats artificialment del seu curs natural per tal d'aprofitar-ne millor l'aigua. Fins i tot la llera de bona part del torrent està protegida mitjançant marges i enllosat de pedra seca. Tot plegat conforma un sistema d'infraestructures hidràuliques molt interessant que inclou diversos pous i sínies.

De la sínia pròpiament se'n conserven restes del cobert de pedra a l'interior del qual hi ha el que queda del pou, mig colgat per l'esfondrament de la construcció. Al costat mateix hi trobem restes d'una estructura feta de maó on estava encastat el mecanisme de la sínia. Mig esfondrades, es conserven les rodes horitzontal i vertical i part de l'engranatge. Es tractava d'una sínia del tipus conegut com a sínia de taps, i la tipologia era semblant a l'altra que encara es conserva molt a prop.

Observacions:

Informació oral facilitada per Fèlix Fargas Morera.

Història

L'indret al voltant de cal Quico és anomenat des d'antic com les Fonts Joanes. És un lloc on hi havia diferents afloraments naturals d'aigua i on també hi passa un torrent que, amb els anys, ha estat canalitzat i desviat artificialment del seu curs natural. Encara avui es conserva un pou, anomenat Pou de l'heura, que és anterior a la casa i molt antic, i que tradicionalment havia servit com a pou públic. Així doncs, les Fonts Joanes era un indret frondós, situat al costat de l'anomenat camí dels Sagraments, un lloc on s'hi solien fer festes i trobades, i que també ha estat aprofitat per a l'agricultura de regadiu. Aquesta sínia, que servia per regar els horts de la zona, és probablement més antiga que l'altra que hi ha propera i que proporcionava aigua a la casa. Al principi en aquest punt hi havia una màquina simple per aixecar l'aigua conegut com a grua, que consistia en una palanca que feia pujar una galleda. Amb aquest sistema es regaven els horts. A principis de segle XX Francesc Fargas Playà (fundador de la casa de cal Quico i avi de l'actual propietari) hi va instal·lar una sínia de catúfols, equipada amb catúfols de ferro i moguda ja per tracció animal. Més tard, el mecanisme es substituï pel d'una sínia de taps, que va funcionar fins els volts de 1972, quan va ser substituïda per una bomba de benzina. El mecanisme de l'antiga bomba de taps, però, es conservava encara quan fort aigüat de l'any 2000 va arrasar gairebé tota l'estructura en superfície.

La casa de cal Quico és una construcció de l'any 1898, i s'hi va començar a habitar a partir de 1903. La van fundar Francesc Fargas Playà, nascut a cal Nestet i fill de Valentí Fargas Brunet, que era el gran dels tres germans Fargas que van arribar a Salelles procedents de Castellgalí. Francesc era casat amb Dolors Tatjé Company, germana d'Anna Tatjé, que era la muller de Pere Tomàs, el fundador de la casa veïna de cal Pere. El fill i hereu de Francesc i Dolors, conegut com el Valentí de cal Quico, era casat amb Trinitat Morera Vila, de Marganell.

Bibliografia

FARGAS MORERA, Fèlix (2012). Salelles, 1000 anys de fets i esforç, treball i creixement de la seva parròquia, p. 36,37,150.

